

Postup sklizně obilnin a řepky v České republice k 4. srpnu 2024

06. 08. 2024

5. žňové hlášení k 5. srpnu 2024 - Příznivé počasí zpočátku uplynulého týdne umožnilo zemědělcům další rychlejší postup žňových prací, i po čtvrtečním a převážně pátečním dni, kdy přecházely přes většinu území vydatnější srážky, místy s výraznými bouřkami. Díky vysokým teplotám dochází k rychlejšímu vysychání porostů, a tedy kombajny na pokračující sklizeň tak dlouho nemusejí čekat, s výjimkou podmáčených ploch v důsledku nadměrných úhrnů srážek.

Zemědělci mají za sebou již více než 84 % sklizených ploch obilnin a přes 96 % ploch řepky olejky. Z dosud získaných výsledků letošní sklizně je patrné, že nepříznivý průběh počasí - dubnový mráz, nadměrný dostatek srážek v době dozrávání plodin, přívalové deště s bouřkami a krupobitím v průběhu žňových prací, ale i vyšší tlak chorob a škůdců má negativní vliv na letošní hektarový výnos především u ozimých plodin. Naopak jarní obilniny díky vyšším úhrnům srážek oproti sušším podmínkám v uplynulých letech zatím dosahují vyšších průměrných výnosů.

Podle pátého šetření Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF) k 4. 8. 2024 sklizeň obilnin a řepky postoupila tentokrát výrazně ve všech krajích. Ukončena již byla sklizeň řepky olejky, a to v kraji Plzeňském, Libereckém, Jihomoravském a Zlínském. U ostatních krajů, vyjma kraje Karlovarského (80,29 % sklizených ploch), je sklizeno více než 90 % ploch řepky. Celkem je sklizeno 96,48 % ploch řepky olejky.

U obilnin je téměř u konce sklizeň v kraji Jihomoravském (98,08 % sklizených ploch) a Zlínském (97,88 % ploch). Přes 90 % ploch obilnin mají sklizeno ještě v kraji Olomouckém (95,42 % ploch) a v Ústeckém (92,77 % ploch). Nejpomaleji u obilnin postupuje sklizeň v kraji Karlovarském (56,89 % sklizených ploch) a Plzeňském (68,18 % ploch). Celkově je sklizeno 84,38 % ploch obilnin.

Začátkem srpna mohli zemědělci slavit dožínky, nejen v okrese Břeclav, kde měli již sklizeno v předešlém týdnu, ale i v okresech Hodonín, Kroměříž a Znojmo a v Čechách jako první sklídili své plochy v okrese Kutná Hora.

Z celkových 1,2 mil. ha obilnin je sklizeno 84,38 % ploch, tj. téměř 1 021 tis. ha. Loni touto dobou bylo sklizeno pouze 45,06 % ploch obilnin, což je zhruba polovina letošní aktuálně sklizené plochy. Produkce obilnin celkem již přesáhla úroveň 6 mil. tun. Zatím dosažený průměrný hektarový výnos 5,95 t/ha je oproti celkové sklizni loňského roku, kdy dosáhl výnos u základních obilovin celkem 5,99 t/ha, nepatrně nižší. Rozdíly ve výnosu jsou však zřetelnější u jednotlivých plodin, propad je znát hlavně u ozimých obilnin, tj. pšenice (-0,28 t/ha; -4,3 %) a ječmene ozimého (-0,84 t/ha; -13,3 %) a žita (-0,46 t/ha; -9,1 %). Naopak jarní obilniny dosahují zatím vyšších průměrných výnosů v porovnání s definitivní loňskou sklizní. U pšenice jarní letošní zatím dosažený průměrný výnos 4,86 t/ha je o celou 1 tunu vyšší (+25,9 %). U ječmene jarního, který dosáhl zatím 5,63 t/ha je v porovnání s loňskou sklizní průměrný výnos zhruba o 14 % vyšší (+0,69 t/ha). Oves zatím výrazně převyšuje loňský výnos, a to o 1,37 t/ha, tj. 49,6 %. Triticale vykazuje také zatím vyšší průměrný výnos (+0,15 t/ha; +3,0 %).

Žně 2024 – postup sklizně celá ČR

Stav k 5. srpnu 2024	PŠENICE OZIMÁ	PŠENICE JARNÍ	JEČMEN OZIMÝ	JEČMEN JARNÍ	ŽITO	OVES	TRITICALE	OBILOVINY CELKEM	ŘEPKA
Celkově ke sklizni (ha)*	747 506	24 101	127 125	189 994	24 301	52 618	44 048	1 209 693	343 380
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	649 479	14 499	125 938	166 465	14 718	23 892	25 767	1 020 757	331 296
Podíl sklizených ploch (%)	86,89	60,16	99,07	87,62	60,56	45,41	58,50	84,38	96,48
Celkově sklizeno (t)	4 079 726	70 526	690 527	936 828	67 906	98 759	132 218	6 076 490	929 524
Průměrný výnos (t/ha)	6,28	4,86	5,48	5,63	4,61	4,13	5,13	5,95	2,81

Zdroj: SZIF; *ČSÚ.

Poznámka: Obiloviny celkem zahrnují pouze uvedené obiloviny. U žita v Pardubickém kraji bylo sklizeno žito také na senáž a námel. Průměrný výnos zemědělských plodin byl před sklizní ovlivněn nepříznivými povětrnostními vlivy (kroupami).

Žně 2023 – postup sklizně celá ČR

Stav ke dni: 6. srpna 2023	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Žito	Oves	Triticale	Obiloviny celkem	Řepka
Celkově ke sklizni (ha)*	778 973	35 320	128 739	192 394	24 654**	42 997	42 008	1 245 085	379 943
Sklizeno ke dni aktualizace (ha)	338 116	2 018	127 904	83 200	2 544	2 019	5 179	560 980	292 019
Podíl sklizených ploch (%)	43,41	5,71	99,35	43,24	10,32	4,70	12,33	45,06	76,86
Celkově sklizeno (t)	2 280 152	9 125	831 904	486 668	12 440	7 730	27 997	3 656 016	984 524
Průměrný výnos (t/ha)	6,74	4,52	6,50	5,85	4,89	3,83	5,41	6,52	3,37

Zdroj: SZIF; *ČSÚ.

Poznámka: Obiloviny celkem zahrnují pouze uvedené obiloviny. **z toho 114 ha žita sklizeno na senáž.

Pšenice ozimá je sklizena z 649,5 tis. ha, tj. 86,89 % ploch. Při průměrném hektarovém výnosu 6,28 t/ha činí zatím celková sklizeň zhruba 4,1 mil. tun. Skoro u konce, přes 99 % sklizených ploch, jsou v kraji Jihomoravském a Zlínském, kde ke sklizni zbývá posledních pár hektarů. Nejpomaleji probíhá sklizeň na Vysočině (70,78 % sklizených ploch).

Pšenice jarní je sklizeno 60,16 % ploch, tj. téměř 14,5 tis. ha. Při průměrném výnosu 4,86 t/ha produkce zatím dosahuje 70,5 tis. tun.

Sklizeň ječmene ozimého je již téměř u konce, je sklizeno zhruba 126 tis. ha, tj. 99,07 % ploch. Při průměrném výnosu 5,48 t/ha dosahuje produkce zatím 690,5 tis. tun. Nejvíce neskližených hektarů je v kraji Libereckém, kde je sklizeno 90,64 % ploch.

Ječmen jarní je sklizen téměř ze 166,5 tis. ha, tj. 87,62 % ploch. S průměrným hektarovým výnosem 5,63 t/ha se jeho produkce přibližuje k 1 milionu tun, aktuálně dosahuje 936,8 tis. tun. Nejvíce sklizených ploch je v kraji Ústeckém (98,39 % ploch) a Olomouckém (97,28 % ploch), nejpomalejší je sklizeň v kraji Karlovarském (28,29 % sklizených ploch).

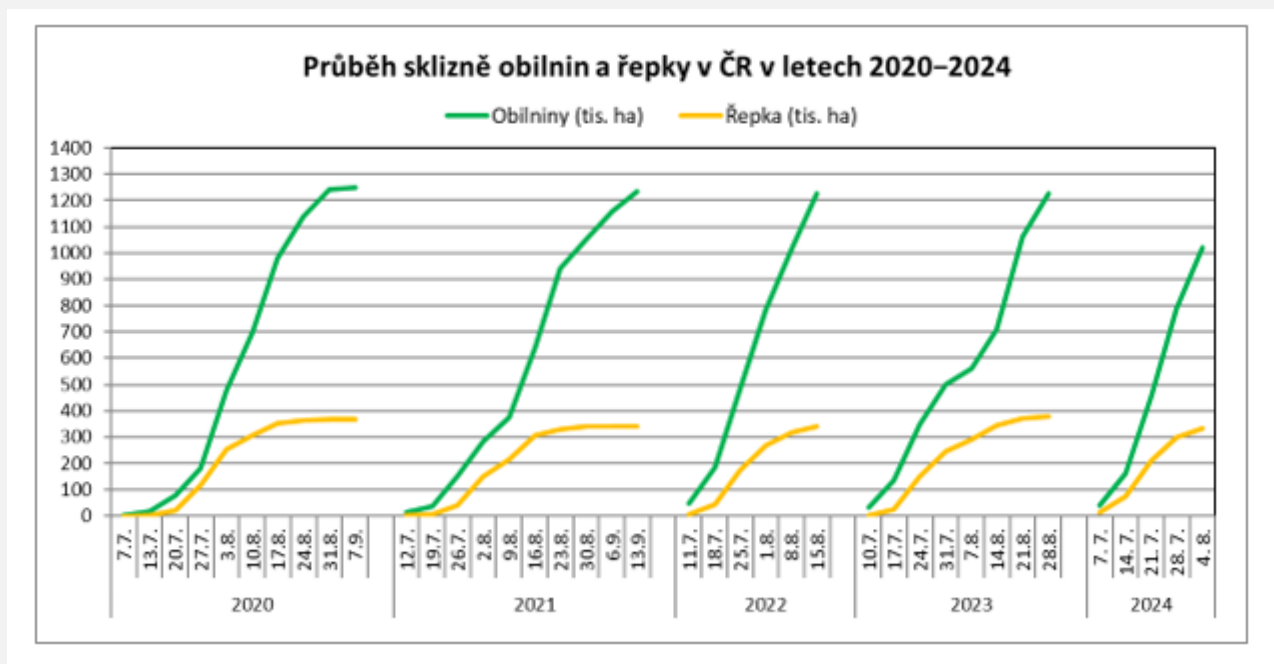
Žito je sklizeno na 60,56 % ploch, tj. 14,7 tis. ha. Produkce dosahuje při průměrném výnosu 4,61 t/ha již téměř 68 tis. tun.

Ovsa je sklizeno téměř 23,9 tis. ha (45,41 % ploch). Při průměrném výnosu 4,13 t/ha činí produkce 98,8 tis. tun.

Triticale při průměrném výnosu 5,13 t/ha vykazuje produkci 132,2 tis. tun, sklizeno je zhruba 25,8 tis. ha (58,50 % ploch).

Řepka olejka je již sklizena z 331,3 tis. ha, tj. 96,48 % ploch, zbývá ještě sklidit posledních zhruba 12 tis. ha, především v kraji Karlovarském (80,29 % sklizených ploch). Naopak sklizeň řepky byla ukončena v kraji Plzeňském, Libereckém, Jihomoravském a Zlínském. V čase ukrajování posledních sklizňových ploch řepky kombajny, vyjely první secí stroje a začíná zakládání nových ploch, ploch na budoucí sklizeň. Průměrný hektarový výnos řepky ovlivnil nepříznivý průběh počasí, především dubnové mrazy, které převážně zasáhly porosty řepky v době květu a zkrátily tak jejich šesule. Negativní vliv na letošní hektarový výnos řepky měl i vyšší tlak chorob a škůdců.

Průměrný hektarový výnos zatím činí 2,81 t/ha, což představuje v porovnání s loňskou sklizní propad o 18,6 %, tj. o 0,64 t/ha méně řepkového semene. Produkce celkem je zatím skoro na 930 tis. tunách.

Předpověď počasí pro tento týden je pro zemědělce také příznivá, ovlivnit průběh sklizně však opět mohou dešťové srážky.

Třetí zpráva o kvalitě obilovin sklizně 2024

Pšenice:

K 2. 8. 2024 bylo v laboratoři Agrotestu fyto, s.r.o. analyzováno na kvalitu podle požadavků ČSN 461100-2 pro pšenici potravinářskou 172 vzorků pšenice. Analyzované vzorky byly sklizeny v rozmezí 3. 7. – 27. 7. 2024. Šlo o pšenici z krajů Středočeského (6 vzorků), Ústeckého (6 vzorků), Vysočiny (1 vzorek), Jihomoravského (90 vzorků), Olomouckého (7 vzorků), Zlínského (53 vzorků) a Moravskoslezského (9 vzorků).

Ze 172 vzorků pšenice vyhovělo 171 (99 %) požadavku na číslo poklesu (norma 220 s: min. 219 s, max. 412 s), 163 (95 %) vyhovělo na objemovou hmotnost (norma 76,0 kg/hl: min. 68,7, max. 84,4 kg/hl), 156 vzorků (91 %) vyhovělo na obsah dusíkatých látek (norma 11,5 %: min. 9,6 %, max. 15,6 %), 145 vzorků (84 %) vyhovělo na sedimentační index (norma 30 ml: min. 16 ml, max. 71 ml).

Ze sklizně 2024 bylo na obsah DON a ZEA dosud analyzováno 42 vzorků z plánovaného počtu 100 vzorků pšenice. DON byl zjištěn u více než poloviny (57 %) z nich, u 2 vzorků byl obsah vyšší než 500 µg/kg, nepřesáhl však maximální limit 1000 µg/kg. ZEA byl dosud zjištěn u 6 vzorků (tj. u 14 %), hodnoty jsou hluboko pod povoleným limitem 100 µg/kg. Dosavadní výsledky ukazují, že úroveň kontaminace mykotoxinem DON bude vyšší než loni. Příčinou je vlhké počasí v období kvetení obilnin, které podporovalo napadení klasů obilnin fuzáriózami.

Od 1. 7. 2024 došlo nařízením Evropské komise ke zpřísnění maximálního limitu pro obsah deoxynivalenolu (DON) v potravinářských obilninách. Pro pšenici (s výjimkou pšenice tvrdé T. durum) a ječmen je nově nejvyšší možný obsah 1000 µg/kg (dříve 1250 µg/kg). Pro zearalenon (ZEA) se limit nezměnil a je 100 µg/kg.

Kvalita dosud analyzované pšenice, která byla sklizena do konce července, je s ohledem na číslo poklesu a objemovou hmotnost velmi dobrá. Obsah dusíkatých látek je variabilní, průběžný průměr

(12,6 %) je vyšší, než výsledná hodnota v loňském roce (2023: 12,0 %), ve srovnání s průměrem předchozích 10 let je však nižší (průměr 2014–2023: 12,9 %). Také kvalita bílkovin je letos v průběžném průměru (38 ml) o něco lepší, než byla konečná hodnota v loňském roce (2023: 35 ml), nedosahuje však hodnot let 2014–2023, kdy se pohybovala mezi 40–46 ml s průměrem 42 ml. Zatím nebyly zjištěny vzorky s nadlimitním obsahem fuzáriových mykotoxinů, je však zřejmé, že úroveň kontaminace je ve srovnání s loňským rokem vyšší.

Ječmen:

K 5. 8. 2024 bylo ve Sladařském ústavu Výzkumného ústavu pivovarského a sladařského, a.s. v Brně analyzováno 24 vzorků jarního ječmene podle požadavků ČSN 46 1100-5. Analyzované vzorky byly sklizeny ve dnech od 2. 7. do 21. 7. 2024 v kraji Zlínském (14 vzorků), Jihomoravském (9 vzorků) a Vysočina (1 vzorek).

Průměrný obsah dusíkatých látek v zrně ječmene byl 9,8 % (norma 10–12 %; min. 7,7 %, max. 11,6 %) a normě vyhovělo 8 vzorků (33,3 %). Průměrná vlhkost zrna byla 11,8 % (norma max. 15 %; min. 10,9 %, max. 13,9 %) a normě vyhověly všechny vzorky. Průměrný přepad zrna nad sítí 2,5 mm byl 90,7 % (norma min. 85 %; min. 81,9 %, max. 96,2 %) a normě vyhovělo 75 % vzorků. Průměrný obsah příměsí sladařsky nevyužitelných byl 1,5 % (norma max. 3 %; min. 0,5 %, max. 3,5 %) a normě vyhovělo 92 % vzorků. Průměrný obsah zrnových příměsí částečně sladařsky využitelných bylo 4,5 % (norma max. 6 %; min. 0,8 %, max. 4,5 %) a normě tak vyhověly všechny vzorky. Průměrná klíčivost v peroxidu vodíku byla 98,2 % (norma min. 96 %; min. 97 %, max. 98,2 %) a normě vyhověly všechny vzorky.

Průměrná objemová hmotnost byla 66,1 kg/hl (min. 62,1 kg/hl, max. 69,6 kg/hl), průměrný obsah škrobu byl 65 % (min. 62,6 %, max. 66,8 %) a číslo poklesu, jako znak porostlosti, bylo průměrně 319 s (min. 272 s, max. 349 s).

Kvalita ječmene z dosud provedených analýz se jeví jako dobrá. Příznivý je vyšší přepad zrna nad sítí 2,5 mm, vysoká klíčivost a vysoké číslo poklesu u analyzovaných vzorků. Méně příznivý je nižší obsah dusíkatých látek a občasný výskyt fuzárií na sklizeném zrně.

Žně k 5. srpnu 2024 ([xls, 65 kB](#))